Derde Jaer. Nr 16. Zaturdag, 19 April 1856.

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De POSTRYDER verschynt eens per week, 's zaterdags.
Men schyft in te Tongeren by de We J.-P. COLLÉE, boekdrukker en uitgever van dit blad, groote markt, nr 20, en by alle postdirecteurs.
Alle toezending van brieven, annoncen, geld, enz, moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement vooraf betaelbaer is bepaeld op 5 fr. per jaer.
» » » 3 fr. per half jaer.
Een blad afzonderlyk . . . . . 20 centimen.
De aenkondigingen, per drukregel. . . . 15 »
De reklamen » » . . . . . 25 »

By het zenden van aenkondigingen is eenieder verzocht duidelyk uit te drukken of dezelve in den POSTRYDER alleen, ofwel ook in het fransch blad, le COURRIER DU LIMBOURG, moeten opgenomen worden. Deze laetste, voor verscheidene achtereenvolgende keeren gegeven, genieten voordeeliger conditiën.

TONGEREN, DEN 19 APRIL.

De *Messager de Gand*, een ultra-liberael blad, zegt met waerheid dat de partyen in België nog nooit meer verdeeld waren dan op heden.

De *Meuse*, een ander liberael blad, zegt dat de redenen van scheuring, die in 1846 bestonden tusschen de *Association libérale* en de *Union libérale*, veel gewigtiger en dreigender zyn dan ooit. « Hebben wy niet onlangs hooren vaststellen, zegt de *Meuse*, dat de leden der vrymetselary de hoogste politieke plaetsen en de kleinste administratieve bedieningen moeten bekleeden ? Wy verzetten ons openlyk tegen dien geest van uitsluiting. »

De bedaerde en omzigtige mannen vragen zich wat voordeel ons land kan trekken uit al die nooiteindigende beraedslagingen, in welke men maer al te dikwyls de voorgestelde pratieke kwestie uit het oog verliest, om hooge en onverstaenbare politieke uitweidingen te doen. Men begint te verstaen dat het niet eene zulke regeringswyze is die het land moet gelukkig maken.

Zy peizen, vervolgens, dat het redelyker en voordeeliger ware, zich wat minder met die onbepaelde en algemeene kwestien onledig te houden, en wat meer vóor oogen te hebben 't geen noodig is tot eene goede administratie, en tot voordering der zaken van het land. 'T is ten gevolge dezer denkwyze, die gedurig meer byval vindt onder het volk, dat men de vereeniging begeert van de *katholyke* opinie met de *gematigde* liberale opinie, en 't is aen die groote en gelukkige vereeniging, dat wy onze Constitutie verschuldigd zyn.

Om deze Vereeniging in Belgenland te kunnen tot stand brengen, moet men het zoogezegd *liberael Kongres* niet in de plaets stellen van het *nationael Kongres*. In tegendeel, de volksvertegenwoordigers, even als de dagbladschryvers, moeten in de toepassing van onze uitgestrekte vryheden, bezield zyn met de verhevene en edelmoedige gedachten van het nationael Kongres. De geest van uitsluiting en van onverdraegzaemheid, op welken alleen het zoo gezegd liberael Kongres van 1846 zich steunde, moet de ziel niet meer zyn der politieke mannen die beschikt zyn om de Vereenigingsprinciepen van onze Constitutie te behouden en ten uitvoer te brengen.

Luiksch-Limburgschen yzeren weg.

In eene zyner laetste zittingen heeft de gemeente-raed van Luik zich bezig gehouden met het vraegstuk van den luiksch-limburgschen yzeren weg. Men weet dat de raed van Tongeren de regering van Luik verzocht had van geene decisie te nemen vooraleerst M. de Bruyne den tyd hadde de plannen van zyn projekt van yzeren weg te voltrekken. Sedert dat deze vraeg gedaen is, zyn er twee nieuwe projekten te voorschyn gekomen, namelyk degene van MM. Splingard en Houtain. Deze laetste vraegt ook eenen uitstel om zyn projekt te volledigen. Alle deze projekten nemen de rigting van Bilsen.

In den naem der kommissie van openbare werken, heeft M. Robert verklaerd dat de belangens die zich aen deze ontwerpen verbinden gewigtig genoeg zyn om het gemeente-bestuer aen te sporen van aen het gouvernement eenen uitstel van eenige weken te vragen om de ingenieurs toe te laten de studien hunner projekten te eindigen. De gemeente-raed heeft daerenboven besloten den minister te verzoeken geene concessie te verleenen alvorens de belanghebbende stads-regeringen geraedpleegd te hebben.

Het blykt uit de diskussie dat het projekt Splingard door de gemeente-besturen van Luik en Tongeren voorgestaen is, en door de centrale sectie der Kamer gunstig gezien wordt.

Genootschap van den H. Vincentius à Paulo.

Het Genootschap van den H. Vincentius à Paulo, te Tongeren ingerigt komt zyn jaerlyksch verslag uit te geven over de werken van het jaer 1855. Wy vernemen uit dit verslag dat het Genootschap eene nieuwe onderneming begonnen heeft; namelyk de oprigting van een leerwerkhuis voor het strooivlechten. Om deze winstgevende nyverheid by onze bevolking in te voeren, zyn er een en twintig jonge dochters van dertien a veertien jaren by eenen behendigen meester geplaetst geworden.

Liefdadige persoonen die de waerde van de nieuwe pooging van het Genootschap begrepen; hebben door byzondere giften willen bydragen om een gedeelte der onkosten te dekken.

De hoop welke men in den goeden uitslag der onderneming geplaetst had, schynt zich ten volle te moeten verwezenlyken.

Zoo haest de middelen van het Genootschap het zullen toelaten zal er ook gezorgd worden voor de oprigting van leerwerkhuizen voor de mannen. De ambachten die hiervoor het meest geschikt schynen, zyn het vervaerdigen van klompen en manden.

Doch men moet het niet ontveinzen; zulke ondernemingen kunnen niet zonder groote onkosten geschieden. Om dezelve te beginnen moet men wachten tot dat de geldelyke toestand van het Genootschap in voordeeliger staet is. Weldra zal voorzeker deze hinderpael verdwenen zyn; want de liefdadige persoonen blyven nooit ten achter als het er op aenkomt om werk aen de gebrekkige bevolking te beschaffen, en de beedelary en de armoede gedeeltelyk uit te roeyen.

Gedurende het jaer 1855, zyn er 130 arme huisgezinnen bezocht geworden.

Den 20 january laetstleden, is in O. L. V. Kerk een sermoon uitgesproken geworden ten voordeele der armen, door onzen stadsgenoot, den Eerw. heer Rubens pastoor van St-Denis te Luik. De kollecte die na het sermoon gedaen werd heeft eene zeer aenzienlyke som opgebragt, welke aen de armen zeer wel te pas gekomen is, want de kast was ledig en het Genootschap was op het punt zyne uitdeelingen op te houden.

Ziehier welk de toestand van het Genootschap geweest is gedurende het verlopen jaer:

Den 22 february 1855 was er in kassa	fr. 864,50
Sedert toen heeft het Genootschap de volgende ontvangsten gedaen.	
Kollekte by de wekelyksche vergaderingen	» 560,40
Buitengewoone gift van een werkzaem lid	» 100,00
Giften gestort door de eerleden.	» 510,00
Onderschryvingen . . .	» 700,00
Naemlooze giften. . . .	» 170,00
Kollekte gedaen in een liefdadigheids sermoon. . . .	» 821,62

HET KASTEEL TE W.....

(*Vervolg.*)

Eenige dagen vóór dat de hierboven verhaelde gebeurtenissen op het oude slot geheel W... in rep en roer hadden gezet, was zich hetzelfde jagerregiment in de omstreken komen *kantonneeren*. By een' goeden landman, in het gehucht, waervan wy reeds gesproken hebben, *gebiljetteerd*, had onze jongeling eerst en vooral begonnen, tot meerder gemak zyn soldatenhabyt af te leggen, en hetzelve voor eenige kleedingstukken zyns huisheer te verwisselen. Na eene goede poos onder den wyden mantel der schouw by een krakend houtvuer in Tollens te hebben zitten lezen, was hy tegen het vallen van den avond opgestaen, om buiten 's huis een weinig frische lucht te gaen inademen. Het weder, hoewel koud, was niet onaengenaem, en ofschoon wel geen kenner, was onze kryger echter oudheidminnaer genoeg, om zich door het gezigt van het zich in de verte verheffende kasteel te laten uitlokken, en hetzelve van naby te willen gaen beschouwen. Zoo was hy zonder het zelf te weten, eindelyk het dorp W... genaderd. Nog was hy in zyne betrachting op de torens en de op vele plaetsen geborsten muren van het slot verloren, toen het vyf ure sloeg op de kerk van W... Spoedig bragt de wandelaer zich nu te binnen, dat juist op dit uer het appel voor zyne kompanie in het dorp was gesteld geworden: en, zonder aen zyne zonderlinge toetakeling te denken, haestte hy zich hetzelve te gaen bywonen. Doch men oordeele de verwondering, het gelach en de uitbundige vreugd- en zegekreten, die hem by zyne intrede op het plein voor het gemeentehuis spottende begroetten: buiten zyne uniformspantalon had hy geen enkel stukje aen, dat hem het minste militairs voorkomen kon geven: een blaeuwe lynwaden kiel, eene witte katoenen slaepmuts, een paer warme holleblokken, ziedaer zyne overige kleedingstukken.

Dat deze nieuwe streek nogmaels de inhechtenisneming onzes mans veroorzaekte, zal zeker niemand bevreemden; doch, daer men toen, gelyk later, nog op het gedacht niet was gekomen, van de gemeentescholen tot tydelyke gevangenissen te doen dienen en men nog geen ander lokael tot die bestemming had kunnen gereedmaken, vergenoegde men zich met hem voor dien dag, onder het geleide van twee jagers, naer zyne hoef terug te doen keeren en hem daer in de schuer op te sluiten. Des anderendaegs echter werd reeds het bevel gegeven, om hem van daer naer eenen der kelders van het oude kasteel over te leiden, waervan men zich de sleutels had weten te bezorgen, zonder dat deze omstandigheid tot kennis van iemand der inwoners van W... was gekomen.

Indien de jongeling tot hiertoe reden had kunnen hebben, om de gevangenschap als iets zeer wenschelyks voor hem te gelooven, was zulks ditmael in het geheel het geval niet. De kelder, waerin men hem had opgesloten, was een somber, vochtig en killig verblyf, dat eerder aen den kerker eener ware gevangenis, dan aen den kelder eener adelyke wooning geleek. Eene opening, of keldergat, van twee voet lengte en ontrent eene hand breedte, ziedaer al wat hem licht kon verschaffen, eene bussel stroo en eene groote vierkante bak, ziedaer al zyne meubelen. Men voege hierby dat het den dag van zyne intrede van die kostelyke schuilplaets juist had beginnen te dooijen, en hy goede reden had van te vreezen, dat het zwellend water der grachten van het slot, waerop zyne eenige zoogezegde venster uitzag, alras dit keldergat kon bereiken, en den kelder inloopen, en men zal zich gemakkelyk kunnen overtuigen, dat hy voor dezen keer in het geheel geene reden had om zich over het gerustvolle zyner gesteltenis te verblyden

Twee dagen had hy reeds in dit ruwe gevang zich genoegzaem verveeld, wanneer op het einde van den tweeden dag de kaporael, die hem gewoonlyk van voedsel verzorgde, hem een makker uit zyne kompanie medebragt, om in zyne gevangenschap te deelen. Deze was een groote, struize Pruis, die eerst van de Hollanders by de Belgen overgeloopen, nu weer van de Belgen naer de Hollanders had willen gaen. De reden van deze spoedige verandering in de denkwyze van den Hoogduitscher was daeruit ontstaen, dat zyn Kapitein hem in zekere gelegenheid had toegesnauwd: het ware beter geweest had hy maer de Hollanders blyven dienen; daer er hier met een *pruissische mof*, als hy, toch niets kan worden uitgeregt.

Dit gezegde, en vooral de uitdrukking *pruissische mof* hadden de eigenliefde van den overlooper duchtig gekwetst, en hem by zich zelven doen zweren: hy zou al spoedig keeren van waer hy gekomen was. Ongelukkiglyk had hy zich dien zelfden dag, waerschynlyk om zyne gemoedsbeweging wat te bedaren, een goed stukje *ingesaufen*, en was onvoorzigtig genoeg geweest om in dien staet van zalige verheuging, zyn voornemen luidop te schreeuwen. Zulks had nu zyne opsluiting ten minste tot na het uitslapen van zynen roes noodzakelyk gemaekt, en ziedaer hoe het gebeurde dat de kaporael aen onzen gevangen kunstenaer al spoedig eenen lotgenoot bezorgde.

Of echter het gezelschap zyns makkers hem in den beginne byzonder aengenaem kon wezen, zullen wy den lezer zelf laten oordeelen. Den geheelen avond door en zelfs een groot deel van den nacht hield de reusachtige Duitscher zich onledig met den kelder over en weder te wandelen, zyne vuisten tegen de muren en het welfsel op te steken, den vierkanten bak en het stroo van hier naer ginder te stampen, en onder het uitbraken van eene reeks krachtvolle vloeken en godslasteringen het kasteel, zynen ongelukkigen makker, den kapitein en het geheele belgische leger met eene gewisse verdelging te bedreigen. Die bedreigingen, die geweldadigheden stelden den vrywilliger zoo veel minder gerust, daer gelyk wy gezegd hebben, de dronkaerd als een *herkules* gebouwd en bygevolg in staet was om zyne gramschap ten minste op zynen gezel uit te werken. Dan, de donkerheid des nachts en vooral de stilte, welke by het voorzigtig oordeelde jegens denzelven in acht te nemen, bevrydde hem genoegzaem van allen verderen overlast, tot